

TJUGONDE SÖNDAGEN EFTER TRINITATIS

DOMINICA VICESIMUS

Epistel: Ef. 5:15-21, Evangelium: Matt. 22:1-14. Predikan av Ingemar Andersson (LFS)

ANDLIG FÖRSUMLIGHET - BRÖLLOPSKLÄDER

Evangelietexten som också är predikotext rymmer många sidor. Här talas om kallelsen till Guds rike, om förhärdelse och frälsning, om Guds kyrka på jorden, om utkorelsen. Och vi skall försöka att i korthet stanna något inför dessa olika ämnen.

"Himmelriket är likt en kung som höll bröllop för sin son..." Bröllopsalen, dit bröllopsgästerna inbjöds, är Guds rike, himmelriket på jorden. Kungen som bjuder till bröllop är Herren Gud och brudgummen/sonen är vår Frälsare Jesus Kristus. De första som bjuds till detta bröllop är det judiska folket och sedan går bjudningen ut till alla människor.

KALLELSEN TILL GUDS RIKE

Att ställa till med bröllop kan bli dyrt. Aldrig har dock någon bjudning kostat så mycket, som när den himmelske Konungen skulle hålla bröllop för sin Son. Att det blev så dyrt – kunde det bero på att så många skulle bjudas? Nej, att kostnaderna blev så höga berodde på något annat.

För oss blir det gärna problem med kostnader och vilka som skall bjudas, vilka som bör bjudas och vilka man inte bjuder när det rustas till bröllop bland oss. Och det blir svårigheter med lokaler, platser, kläder osv. Allt detta hade kungen i liknelsen, Gud, vår Fader i himmelen, tänkt på. Han hade inga svårigheter med vilka han ville bjudas. Han visste vad det skulle kosta, men han ville ändå ha bröllopsalen fylld. Ingen enda ville han se utestängd! Tvärtom vittnar Skriften om att Gud vill att alla människor skall bli frälsta. Ingen enda är utestängd!

UTKORELSEN

Men hur skall man då förstå de ord vår text avslutas med: *"Ty många är kallade, men få utvalda?"* Det finns de som har tagit det uttrycket till intäkt för en lära, som säger att inte alla är kallade eller bjudna, att vissa är utvalda till att gå förlorade. Att dra sådana slutsatser av den aktuella versen kan möjligen vårt förblindade förnuft göra, men då blir det som för det mesta i trossaker när förnuftet blandar sig i: det blir fel. Det finns i Guds ord en klar lära om en utkorelse till frälsning och salighet, men någon utkorelse till förtappelse finns inte i Skriften.

"Ty många är kallade, men få utvalda." Många är kallade – det är lika med *alla*. Skriften använder ibland ordet *många* i just den betydelsen, t.ex. i Rom. 5:18-19: *"Alltså: liksom en endas fall ledde till fördömelse för alla människor, så har en enda rättfärdighet för alla människor lett till en frikännande dom som leder till liv. Liksom de många stod som syndare på grund av en enda människas olydnad, så skulle också de många stå som rättfärdiga på grund av den endes lydnad."* Och att det ifråga om bjudningen/kallelsen till himmel och salighet är fråga om *alla*, därom vittnar Skriften på det klaraste på många ställen: Tit. 2:11, 1 Tim. 2:3-4, 2 Petr. 3:9, Hes. 18:23. Men en kristen människa vet, att orsaken till hennes omvändelse och frälsning ligger utanför henne själv och utanför hennes göranden och låtanden. Hon vet, att detta är ett verk av Guds nåd och att denna nåd grundar sig på ett beslut i evigheten, på en Guds utkorelse till salighet. Utkorelsen bekräftar och understryker *nåden allena*, och är en mäktig tröst i tider av mörker och prövningar: Min salighet har min Herre och Gud varit så mån om, att han tänkt därpå av evighet, kallat, upplyst, omvänt och helgat mig, och lovat att bevara mig genom livet och frälsa mig till sitt himmelska rike. Sådant är utkorelsens budskap. I Skriften är det de kristna som kallas de utvalda. Många blir kallade, men få är utvalda. Ja, så är det tyvärr. Alla kallas, men inte alla blir saliga. Få är de som går den smala vägen, den som leder till Livet. De som går på Livets väg vet, att detta från början till slut beror på nåd från Gud. Och många, många går den breda vägen mot förtappelsen. De förhärdar sina hjärtan mot Guds kallelser och så går de till sist förlorade. Att

så sker är helt och hållet deras eget fel. Men kallelsen går ut: *"Han sände ut sina tjänare för att kalla de inbjudna till bröllopet... Gå därför ut till vägskaalen och bjud till bröllopet alla som ni träffar på. Tjänarna gick då ut på vägarna och samlade alla de mötte, både onda och goda, och brölloppsalen fylldes med gäster."*

FÖR ATT BEREDA RUM

Tillredelserna innan bjudningen kunde gå ut blev kostsamma: det kostade Sonen, brudgummen, vår Frälsare Jesus Kristus, livet! För att bereda rum för alla som skulle bjudas, för att lösa allas skulder och köpa alla fångna fria, för att färdigställa de rätta bröllopskläderna – för detta måste Sonen ge sitt liv. Jesus, vår Frälsare, har med sin lydnad, sitt heliga liv, fullgjort Guds heliga lag och han har genom sitt lidande och sin död betalat vår syndaskuld. Vi låg för våra synders skull under domen och den eviga döden, men Jesus har köpt oss fria. Han har vunnit rättfärdighet åt oss inför Gud. Han har förvärvat de rätta bröllopskläderna åt oss – Guds Sons rättfärdighet. När Jesus på korset utropade: -Det är fullbordat! – då var det verk fullgjort som han kom till jorden för att utföra. Då var Guds lag uppfylld och syndaskulden betald – och så kunde bjudningen gå ut: *Kom, ty nu är allt färdigt!* Och det skulle ske efter den ordning Konungen hade bestämt. *"Omvändelse och syndernas förlåtelse skall predikas i Jesu namn för alla folk, med början i Jerusalem."* (Luk. 24:47). Det folk som i Gamla förbundet tid var utvalt till att vara Guds egendomsfolk, det folk som såg Sonen födas och verka, det folket skulle först bjudas, men: *"Han sände ut sina tjänare för att kalla de inbjudna till bröllopet, men de ville inte komma."* Det gick som Johannes vittnar: *"Han kom till sitt eget, och hans egna tog inte emot honom."* (Joh. 1:11). Men bjudningen gick ut på nytt: *"Då sände han ut andra tjänare och befälde dem att säga till de inbjudna: Jag har gjort i ordning min måltid. Mina oxar och min gödboskap är slaktade och allt är färdigt. Kom till bröllopet."*

Men Herrens nådeskallelsor förklingade ohörda. Man ursäktade sig i bästa fall och föregav vissa hinder, eller så slog man helt enkelt dövörat till – man brydde sig överhuvudtaget inte. Några blev till och med förgrymmade över inbjudan och misshandlade och dödade tjänarna som bjöd. Och så gick det som det gick! *"Då blev kungen vred och skickade ut sina trupper och lät döda mördarna och brände ner deras stad."* Jesus såg gråtande detta framför sig när han sista gången närmade sig Jerusalem.

Men bjudningen gick ut på nytt: *"Allt är klart för bröllopet, men de inbjudna var inte värdiga. Gå därför ut till vägskaalen och bjud till bröllopet alla som ni träffar på. Tjänarna gick då ut på vägarna och samlade alla de mötte, både onda och goda, och brölloppsalen fylldes med gäster."* Kungens tjänare gick, trogna sin kallelse och sitt uppdrag, ut i all världen för att bjuda alla de träffade på till Frälsaren, till Guds rike, till syndernas förlåtelse, till gemenskap med Guds husfolk och alla de heliga, till mål och mening i tillvaron, till framtidstro och evighetshopp. Under många och obeskrivliga umbäranden fortsatte de troget att på konungens uppdrag bjuda till bröllop. En av dessa vittnar: *"Vi är Guds tjänare, med stor uthållighet, under lidanden, nöd och ångest, under bugg och slag, under fångenskap och upplopp, under arbete, nattvak och svält, i renhet och insikt, i tålmod och godhet, i den helige Ande, med uppriktig kärlek, med sanningens ord och Guds kraft, med rättfärdighetens vapen..."* (2 Kor. 6:3 ff.).

FÖRHÄRDELSE ELLER FRÅLSNING

Och en dag nådde bjudningen dig: -Kom, ty nu är allt färdigt! Guds Ande klappade på ditt hjärtas dörr, och då fick du ett sådant där tillfälle av evighetsbetydelse, då liv och salighet för tid och evighet avgöres. Slog du dövörat till och brydde dig inte, så återkom Herren genom sitt Ord med kallelsen. Så gör han än i dag och så fortsätter han så länge nådatiden varar – men en gång blir det försent. Om de först bjudna, som visade ifrån sig kallelsen, säger Herren: *"Ty jag säger er att ingen av de män som var bjudna skall smaka min måltid."* (Luk. 14:24). Därför manar den Helige Ande: *"I dag om du hör Herrens röst, så förhärda inte ditt hjärta."* (Hebr. 3:7 f.). När du hör evangelium, kan du få din sak väl ställd med din Herre och Frälsare. Du kan på stunden få bli bordsgäst i Guds rike, få äga frid i hjärta och samvete och med trygghet och glädje möta kommande dagar så många som Herren har utmätt åt dig, trygg i förvissningen om, att när den stunden kommer att Konungen går in för att bese brölloppsgästerna, skall han finna dig klädd i de rätta kläderna – i Jesu Kristi rättfärdighet. Nu, nu är det nådatid!

Kanske hör du till dem som för länge sedan lyssnade till kallelsen, hörsammade den och stod upp och följde. Du övergav världen och dess lustar. Du slöt dig till Guds folk, kom med i församlingen, i kretsen av kristna. Du hör Guds ord, du läser, du beder, du går till nattvarden – du är gäst vid det bord som Herren har dukat i sitt rike på jorden. En gång, i det heliga dopet, kläddes du i Jesu Kristi rättfärdighet, i bröllopskläderna. Men hur är du klädd i dag? Sitter du vid bordet i egna kläder?

"När kungen kom in för att se sina gäster, lade han märke till en man som inte var klädd i bröllopskläder. Han sade till honom: Min vän, hur har du kommit in utan bröllopskläder? Mannen teg. Då sade kungen till tjänarna: Bind honom till händer och fötter och kasta ut honom i mörkret här utanför! Där skall man gråta och skära tänder. Ty många är kallade, men få är utvalda." Vad betyder detta? Det betyder, att bland dem som inte föraktat bjudningen utan lyssnat

och kommit och således är med i Guds rike på jorden, bland dem finns falska kristna. De har med Guds folk gått ut ifrån världen, vänt dess väsende ryggen för att leva tuktigt och rättfärdigt och gudfruktigt här i världen. De är så lika de sanna kristna att människor inte ser någon skillnad – ändå skall det en gång heta om några: *”Bind honom till händer och fötter och kasta ut honom i mörkret här utanför! Där skall man gråta och skära tänder.”*

Inför sådana bibelord har vi var och en anledning att med största allvar pröva vår ställning inför Gud och med kung David bedja: *”Utrannsaka mig, Gud, och känn mitt hjärta, pröva mig och känn mina tankar. Se till om jag är på en olycksväg och led mig på den eviga vägen.”*(Psalt. 139:23).

ANDLIG FÖRSUMLIGHET

Rubriken över dagens texter är ”andlig försumlighet”. Många mer eller mindre likgiltiga ting har vi att ta itu med här i världen. I vissa avseenden går det an att vara försumlig utan att det får några större konsekvenser, men försumlighet på det andliga området kan bli verkligt ödesdigert.

Är du klädd i bröllopskläderna? Är du en fattig syndare som behöver en Frälsare? Den förlorade sonen, som verkligen förlorat allt, som förstört och förskingrat allt och satt utsvulten i smutsen bland svinen, han tänkte på fadershuset och stod upp och vände om – och medan han ännu var långt ifrån, långt ifrån vad han själv hade tänkt och räknat ut, så överraskade fadern honom med sin nåd och kärlek, klädde honom i den yppersta klädnaden som skylde allt hans elände och bjöd honom till glädjefest. *Och högtidskläder, skor och ring Han har till reds, ty se, Av dig han väntar ingenting, Blott att dig allt få ge. Amen.*